

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๗

ฉบับพิเศษ หน้า ๑

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑)

พ.ศ. ๒๕๒๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๔๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๑ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้อง หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกา
หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ ถ้าศาลไม่ยอมรับอุทธรณ์หรือฎีกา หรือคำขอให้พิจารณาใหม่ หรือศาล
อุทธรณ์ หรือศาลฎีกามีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือฎีกาโดยยังมีได้วินิจฉัยประเด็นแห่งอุทธรณ์หรือฎีกานั้น
ให้ศาลมีคำสั่งให้ยื่นคำธรรมเนียมศาลทั้งหมด

เมื่อได้มีการถอนคำฟ้อง หรือเมื่อศาลได้ตัดสินให้ยกคำฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดี
ใหม่ หรือเมื่อคดีนั้นได้เสร็จเด็ดขาดลงโดยสัญญาหรือการประนีประนอมยอมความ ให้ศาลมีอำนาจที่จะ
ส่งคืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือบางส่วนแก่คู่ความที่เกี่ยวข้องซึ่งได้เสียไว้ในเวลายื่นคำฟ้องได้ตาม
ที่เห็นสมควร

ถ้าศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งให้ส่งสำนวนความคืนไปยังศาลล่างเพื่อตัดสินใหม่หรือเพื่อ
พิจารณาใหม่ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๓ ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีอำนาจที่

ร.ด.พ.
๑.๗ พ.ศ. ๒๕๖๑

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๗

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑

จะยกเว้นมิให้คู่ความต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการใหม่ หรือในการที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้านคำพิพากษาใหม่ของศาลล่าง ได้ตามที่เห็นสมควร ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ๔(๔๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

* ตาราง ๑

ค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นคำฟ้อง)

(๑) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออ้างจำนวนเป็นราคาส่งได้ ให้คิดค่าขึ้นศาลตามทุนทรัพย์ดังต่อไปนี้

(ก) คำฟ้องนอกจากที่ระบุไว้ใน (ข) และ (ค) ต่อไปนี้ ให้เรียกโดยอัตราสองบาทห้าสิบสตางค์ต่อทุกหนึ่งร้อยบาท แต่ไม่เกินสองแสนบาท

(ข) คำฟ้องขอให้ศาลบังคับตามคำขอของอนุญาโตตุลาการตามมาตรา ๒๒๑ ให้เรียกโดยอัตราหนึ่งบาทต่อทุกหนึ่งร้อยบาท ตามจำนวนที่อนุญาโตตุลาการกำหนดไว้ในคำขอแต่ไม่เกินแปดหมื่นบาท

(ค) คำฟ้องขอให้บังคับจำนอง หรือบังคับเอาทรัพย์สินจำนองหลุด ให้เรียกโดยอัตราหนึ่งบาทต่อทุกหนึ่งร้อยบาท ตามจำนวนหนี้เรียกร้อง แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท ต่อเมื่อจำเลยให้การต่อสู้คดี จึงให้เรียกโดยอัตราตาม (ก)

ในการคำนวณ ถ้าทุนทรัพย์ไม่ถึงหนึ่งร้อยบาท ให้นับเป็นหนึ่งร้อยบาท เศษของหนึ่งร้อยบาท ถ้าถึงห้าสิบบาท ให้นับเป็นหนึ่งร้อยบาท ถ้าต่ำกว่าห้าสิบบาท ให้นับครึ่ง

(๒) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้อ ไม่อาจคำนวณเป็นราคาส่งได้

(ก) คดีทั่วไปรวมทั้งคดีไม่ขอพิพากษา ให้เรียกเรื่องละสองร้อยบาท

(ข) อุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้านตามมาตรา ๒๒๗ หรือมาตรา ๒๒๘ ให้เรียกเรื่องละสองร้อยบาท

(๓) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออ้างจำนวนเป็นราคาส่งได้และไม่อาจคำนวณเป็นราคาส่งได้รวมอยู่ด้วย ให้คิดค่าขึ้นศาลตามอัตราใน (๑) แต่ไม่ให้น้อยกว่าอัตราใน (๒) (ก) หรือ (๒) (ข) แล้วแต่กรณี

(๔) คดีที่ขอให้ชำระค่าเสียหาย ค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือค่าเลี้ยงชีพปกติ เงินปี เงินเดือน เงินเบี้ยบำนาญ ค่าบำรุงรักษา หรือเงินอื่น ๆ ก่อ บรรดาที่ให้อย่างมีกำหนดเป็นระยะเวลาในอนาคตนอกจากดอกเบี้ย ค่าเช่า หรือค่าเสียหายที่ศาลมีอำนาจพิพากษาหรือสั่งตามมาตรา ๑๕๒ อยู่แล้ว ให้คิดค่าขึ้นศาลหนึ่งร้อยบาท ถ้าคดีนั้นคำขอให้ชำระหนี้ในเวลาปัจจุบัน หรือมีคำขอในข้อก่อนๆ รวมอยู่ด้วย ให้คิดค่าขึ้นศาลสำหรับคำขอในข้อเป็นนอกส่วนหนึ่ง ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๓

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๗

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมฯ (ฉ.๒๔) พ.อ. ๒๕๕๑

* ตาราง ๒

ค่าธรรมเนียมอื่นๆ

ลักษณะแห่งกระบวนการพิจารณา	ศาลฎีกา และ ศาลอุทธรณ์	ศาลชั้นต้น	ชำระเมื่อใด
(๑) ค่ายื่นคำร้องขอตามมาตรา ๑๐๑ ในกรณีที่ยังไม่มีคดีอยู่ในศาล	—	๔๐ บาท	เมื่อยื่นคำร้องขอ
(๒) ค่ายื่นคำขอให้ออกหมายเรียก หรือหมายอื่น ๆ นอกจากคำขอให้ ออกหมายเรียกจำเลยมาแก้คดี ไม่ว่าจะออกหมายกี่ฉบับ	—	—	—
ค่าขอละ	๒๐ บาท	๑๐ บาท	เมื่อยื่นคำขอ
(๓) ค่ายื่นคำขออื่น ๆ ที่ต้องทำเป็น คำร้อง	๔๐ บาท	๒๐ บาท	เมื่อยื่นคำขอ
(๔) ค่าแจ้งหมายตามมาตรา ๖๑	๔๐ บาท	๒๐ บาท	เมื่อยื่นใบแจ้งหมาย
(๕) ค่าอ้างเอกสารเป็นพยาน ฉบับละ แต่ไม่เกิน	๑๐ บาท	๕ บาท	เมื่อส่ง
(๖) ค่าหนังสือประกัน	๔๐ บาท	๒๐ บาท	เมื่อทำหนังสือประกัน
(๗) ค่าค่าส่งพิมพ์คำขอตามมาตรา ๒๕๖ หรือคำขอโดยทางอุทธรณ์ คำส่ง ของเจ้าพนักงานบังคับคดี	๑๐๐ บาท	๕๐ บาท	เมื่อยื่นคำขอหรือ เมื่อยื่นอุทธรณ์
(๘) ค่าส่งประเด็นไปสืบที่ศาลอื่น ไม่ เกี่ยวกับการชำระค่าฤชาธรรมเนียม อื่น ๆ ที่จะต้องเสียเนื่องจากการ ดำเนินกระบวนการพิจารณาเพื่อสืบ พยานในศาลที่ได้รับแต่งตั้ง	—	๔๐ บาท	ก่อนส่งประเด็นไปสืบ
(๙) ค่าคัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ โดย เจ้าศาล หรือเจ้าพนักงานบังคับคดี เป็นผู้คัดให้ ถัดร้อยค่าต้น ๒ บาท ต่อไปร้อยละ ๕๐ สตางค์ ค่า รับรองตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๒๕๑ ฉบับละ ๒๐ บาท	—	—	—
(๑๐) ค่าคัดและรับรองสำเนาบัญชี ค่า ฤชาธรรมเนียมตามมาตรา ๑๖๕	๑๕ บาท	๑๕ บาท	เมื่อมีคำขอ
(๑๑) ใบสำคัญเพื่อแสดงว่าคำพิพากษา หรือคำสั่งได้ถึงที่สุดแล้ว	๑๕ บาท	๑๕ บาท	—

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๗

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในตาราง ๓ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ๔ (ฉ. ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

* "ตาราง ๓

คำสืบพยานนอกศาล

ในกรณีที่ผู้พิพากษาต้องไปสืบพยานนอกศาล ให้คิดค่าบ่วยการให้ผู้พิพากษายายละ วันละสองร้อยบาท

ถ้าไม่จัดหาหนะมาให้ จะต้องชดใช้ค่าพยานะที่เสียไปตามสมควร”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในตาราง ๔ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ๔ (ฉ. ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

* "ตาราง ๔

คำบ่วยการและค่าพยานะพยานกับคำร้องวัดทำแผนที่

(๑) ให้ศาลกำหนดค่าบ่วยการพยานตามรายได้และฐานะของพยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก แต่ไม่เกินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท กับค่าพยานะเดินทางและค่าเช่าที่พักของพยานที่เสียไปด้วยตามสมควร

(๒) ในกรณีที่ให้มีการวัดทำแผนที่โดยให้เจ้าพนักงานศาลจัดทำ ให้ศาลกำหนดค่าบ่วยการให้แก่เจ้าพนักงานศาลในอัตราคนละ วันละไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยบาท กับค่าพยานะเดินทางและค่าเช่าที่พักของเจ้าพนักงานศาลที่เสียไปด้วยตามสมควร”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในตาราง ๖ ห้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ๔ (ฉ. ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

* "ตาราง ๖

อัตราค่าทนายความ

(๑) ให้ศาลกำหนดค่าทนายความตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรระหว่างอัตราขั้นต่ำ และอัตราขั้นสูง ดังที่ระบุไว้ในตารางนี้

(๒) การที่ศาลจะกำหนดค่าทนายความให้แก่ผู้ชนะคดีนั้น ให้พิจารณาตามความยากง่ายแห่งคดีกับเทียบดูเวลาและงานที่ทนายความต้องปฏิบัติในการว่าคดีเรื่องนั้น

ฉบับพิเศษ หน้า ๕
ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๓๖

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

อัตราค่าทนายความ	๑	๒	๓	๔	๕	๖
	ทนาย ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท	ทนาย เกิน ๒,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท	ทนาย เกิน ๕,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท	ทนาย เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท	ทนาย เกิน ๒๕,๐๐๐ บาท	คดีไม่มี ทนาย
อัตราขั้นต่ำไม่ว่า ในศาลใด	๕๐ บาท	๑๐๐ บาท	๒๐๐ บาท	๔๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๕๐ บาท
อัตราขั้นสูง ในศาลชั้นต้น	๓๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	๑,๐๐๐ บาท	๑,๒๐๐ บาท	ร้อยละ ๕	๓,๐๐๐ บาท
ในศาลอุทธรณ์หรือ ศาลฎีกา	๒๐๐ บาท	๓๐๐ บาท	๕๐๐ บาท	๖๐๐ บาท	ร้อยละ ๓	๑,๕๐๐ บาท

①

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ส. โหตระกิตย์
รองนายกรัฐมนตรี

① ตาราง ๗ **เพิ่มเติมโดย** พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ๔ (ฉ.๖๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๓๗

ราชกิจจานุเบกษา

๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากค่า
ขึ้นศาล ค่าธรรมเนียมอื่นๆ ค่าสืบพยานนอกศาล ค่าป่วยการและค่าหาหะ
พยานกับค่ารังวัดทำแผนที่ และอัตราค่าทนายความที่กำหนดไว้ในตารางท้าย
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้อยู่ได้กำหนดไว้นานมาแล้ว ไม่
เหมาะสมแก่ภาวะการณ์ในปัจจุบัน สมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และควร
แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้
สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น